

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби
статистики
від 14.04.2014 № 95

(зі змінами, внесеними
наказами Державної служби
статистики)

від 21.04.2022 № 66,
від 19.12.2022 № 323,
від 30.07.2025 № 130)

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ
ЗДІЙСНЕННЯ ОЦІНОК ОСНОВНИХ СТАТИСТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ
У ВИПАДКУ ВІДСУТНОСТІ ДАНИХ В УМОВАХ ОСОБЛИВОГО
ПЕРІОДУ ТА/АБО НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ**

Державна служба статистики України

Методологічні основи здійснення оцінок основних статистичних показників у з випадку відсутності даних в умовах особливого періоду та/або надзвичайного стану визначають загальні підходи та методи для проведення відповідних оцінок.

Ці методологічні основи підготували фахівці департаменту статистичної методології Державної служби статистики:

Остапчук Ю. М. – директор департаменту статистичної методології;

Розумна А. І. – заступник директора департаменту статистичної методології.

Відповідальний за підготовку – директор департаменту статистичної методології Державної служби статистики Остапчук Ю. М.

Методологічні основи схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Державної служби статистики (протокол від 25.03.2014 № 3 та протокол від 11.04.2022 № КПУМ/5-22, від 09.12.2022 № КПУМ/30-22, від 18.07.2025 № КПУМ/15-25).

Зміст

	Стор.
Передмова	4
I. Загальні положення.	4
II. Причини та види відсутності даних	5
III. Основні підходи та методи здійснення оцінок статистичних показників за відсутності даних	5
3.1. Основні підходи до проведення оцінок статистичних показників за відсутності даних	5
3.2. Джерела даних для проведення оцінок статистичних показників за відсутності даних	6
3.3. Методи для оцінки статистичних показників за відсутності даних	6
Додаток	7

Передмова

Метою розроблення Методологічних основ здійснення оцінок основних статистичних показників у випадку відсутності даних в умовах особливого періоду та/або надзвичайного стану (далі – Методологічні основи) є визначення загальних підходів та методів проведення відповідних оцінок, а також забезпечення у цих випадках методологічної готовності органів державної статистики виконувати свої функціональні повноваження.

Методологічні основи призначені для використання працівниками органів державної статистики.

I. Загальні положення

Методологічні основи підготовлено відповідно до статті 9 Закону України "Про офіційну статистику".

II. Причини та види відсутності даних

Основними причинами відсутності даних можуть бути суб'єктивні причини, коли респонденти не надають дані через причини, пов'язані безпосередньо з їх діями (відмова надавати дані частково чи повністю, припинення ними діяльності, структурні зміни підприємства тощо), та об'єктивні причини, коли респонденти не можуть надати дані в умовах особливого періоду та/або надзвичайного стану.

Оцінки статистичних показників у випадку відсутності даних через суб'єктивні причини здійснюють згідно зі встановленою методологією проведення відповідних державних статистичних спостережень.

Оцінки статистичних показників у випадку відсутності даних через об'єктивні причини проводять, беручи до уваги, що відсутність даних у межах України та її регіонів може бути частковою або повною.

Якщо відсутня частина даних через об'єктивні причини, оцінки статистичних показників проводять згідно зі встановленою методологією проведення відповідних державних статистичних спостережень, як і у випадку відсутності даних через суб'єктивні причини.

За повної відсутності даних у межах України та її регіонів оцінки здійснюють статистичними методами насамперед за визначеним переліком статистичних показників, наведеним у додатку. Поряд з цим, зважаючи на особливості явища або процесу, вищезазначені оцінки статистичних показників за повної відсутності даних можуть не здійснюватися.

III. Основні підходи та методи здійснення оцінок статистичних показників за відсутності даних

3.1. Основні підходи до проведення оцінок статистичних показників за відсутності даних

Залежно від методології проведення державних статистичних спостережень та здійснення розрахунків статистичних показників для проведення відповідних оцінок за відсутності даних у межах України та її регіонів застосовують такі основні підходи:

- компенсація даних на мікрорівні;
- коригування даних на макрорівні;

використання наявних адміністративних даних із відкритих джерел та оцінок аналогічних показників іншими органами державної влади.

3.2. Джерела даних для проведення оцінок статистичних показників за відсутності даних

Для проведення оцінок статистичних показників за відсутності даних у межах України та її регіонів можуть використовуватися відповідні зведені дані:

- за попередній звітний період;
- за відповідний період попереднього року;
- за відповідний період за ряд попередніх років;
- за поточний звітний період у межах України та її регіонів з повним обсягом даних.

Статистичні показники які потребують оцінки, аналізують у взаємозв'язку з відповідними даними в межах України та її регіонів, основні характеристики яких близькі до характеристик оцінюваного регіону.

3.3. Методи для оцінки статистичних показників за відсутності даних

Проведення оцінок статистичних показників за відсутності даних на мікрорівні здійснюють відповідно до встановленої методології проведення відповідних державних статистичних спостережень.

Для проведення оцінок статистичних показників на макрорівні за відсутності даних у межах України та її регіонів можуть використовуватися:

- методи аналізу абсолютних, відносних та середніх величин;
- методи побудови і вивчення групування;
- методи аналізу структури сукупностей;
- методи аналізу взаємозв'язків показників;
- методи вивчення тенденцій.

Залежно від особливостей явища або процесу, характеристикою якого виступає статистичний показник, обсягу та якості наявної інформації для побудови оцінки статистичного показника обирають найбільш прийнятні методи або комбінації методів і проводять необхідні розрахунки.

При проведенні оцінок статистичних показників можуть бути використані методи регресійного моделювання та екстраполяції.

В окремих випадках, при визначенні статистичного показника за період, що йде безпосередньо за періодом з повним обсягом даних, оцінка показника може бути прийнята або на рівні, який він мав за попередній період (за період з повним обсягом даних), або рівні за попередній період, скоригованому на відповідні загальні тенденції розвитку явищ і процесів.

Заступник директора департаменту
статистичної методології-начальник
відділу координації статистичної
методології

Віра ТИЩЕНКО

Додаток
до Методологічних основ
(розділ II)

**Перелік статистичних показників,
для яких здійснюють оцінку відповідно до Методологічних основ**

1. Валовий внутрішній продукт (ВВП) (номінальний, реальний)
 2. Індекс промислової продукції
 3. Індекс сільськогосподарської продукції
 4. Обсяг капітальних інвестицій
 5. Індекс будівельної продукції
 6. Індекс фізичного обсягу оптового товарообороту підприємств
оптової торгівлі
 7. Індекс фізичного обсягу обороту роздрібною торгівлі
 8. Доходи населення
 9. Середньомісячна номінальна заробітна плата
 10. Індекс цін виробників промислової продукції
 11. Індекс споживчих цін
 12. Індекс цін на житло
 13. Чисельність наявного населення
 14. Обсяг використаного палива
 15. Обсяг використаної електроенергії
 16. Обсяг використаної теплоенергії.
-